

Verkenning kennisinfrastructuur Bodem & ondergrond

SIKB debat d.d. 30 September 2021

Willem Hendriks

Uitgangspunten

Bodem en Ondergrond

- Van maaiveld tot ca 500 m-mv (met WKO als diepste functie)

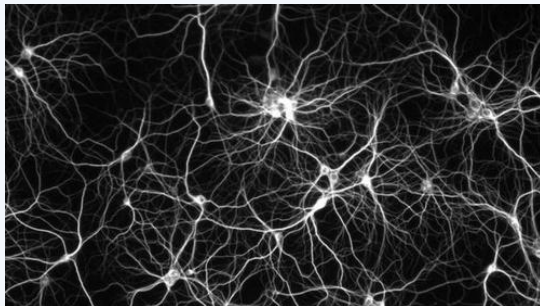
Verkenning kennisinfrastructuur

- Input overheden bij bestuurlijke afspraken m.b.t. de actualisatie van de kennisinfrastructuur bodem en ondergrond

Toekomstige kennisinfrastructuur bodem en ondergrond

- Staat ten dienste van het maatschappelijke belang
- Is herkenbaar, langdurig robuust en toegankelijk
- Combineert ontwikkeling, vraag(articulatie), beschikbaarheid en coördinatie

Werkwijze

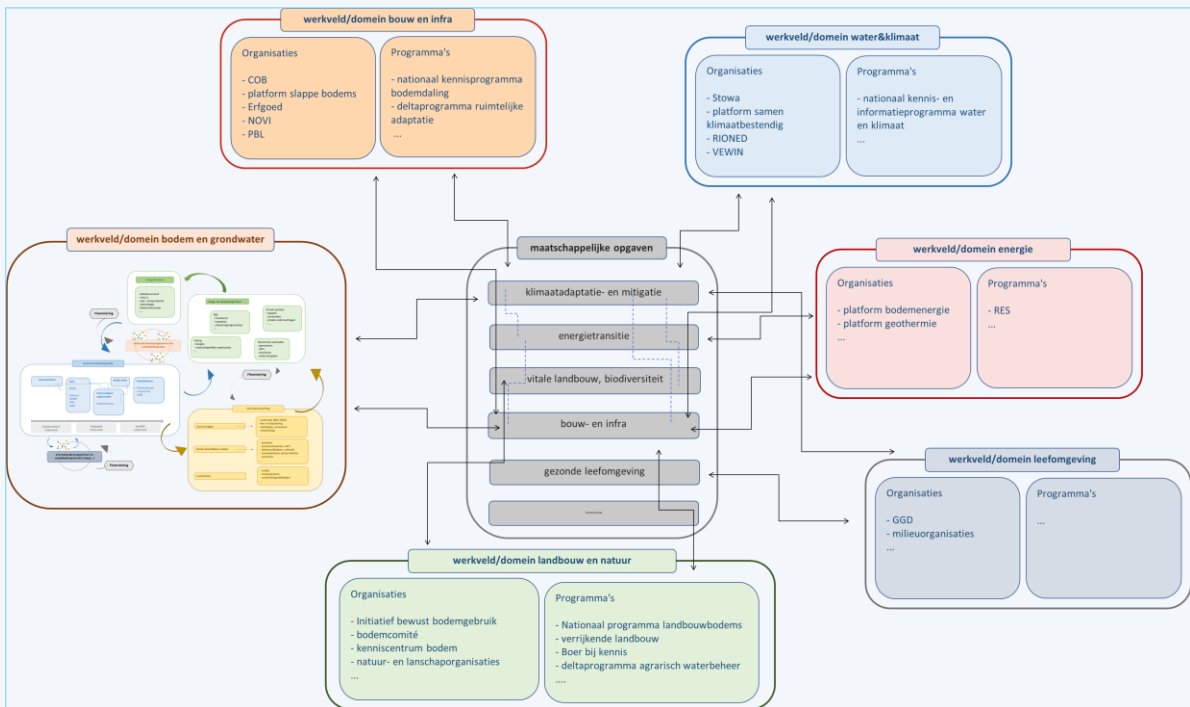

- Literatuur:** meer dan 20 memo's, rapporten, en verslagen over de kennisinfrastructuur Bodem (2011 – 2019)
- Interviews:** 20 gesprekken met spelers en organisaties uit het werkveld
25 interviews met instituten, universiteiten en overheden gericht op ZZS en ondergrond
- Bijeenkomsten:** diverse bijeenkomsten (toetsen van signalen en beelden)
- Doel:**
- Een inventarisatie van de wensen en behoeften m.b.t. een geactualiseerde kennisinfrastructuur bodem en ondergrond
  - Een aanzet voor vervolg

Analyse : de ondergrond als onderdeel leefomgeving

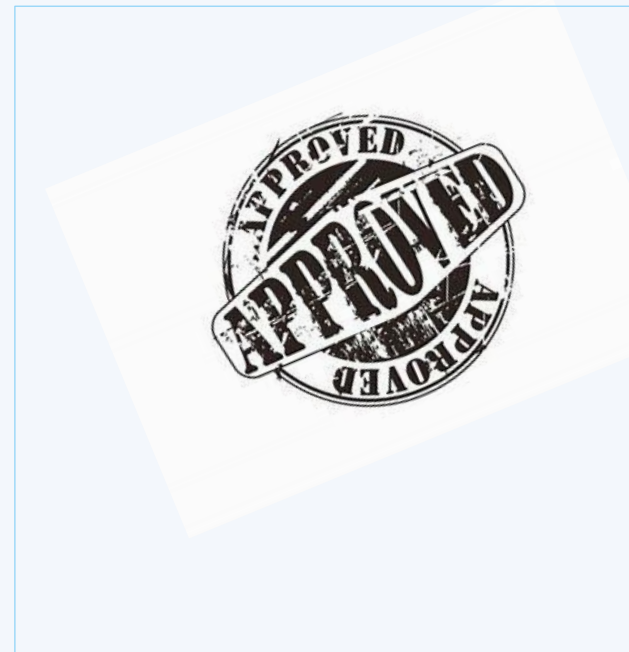
De toekomstige kennisinfrastructuur staat ten dienste van het maatschappelijke belang

- Kennis v.d. ondergrond helpt bij realisatie energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en wonen en werken
- Beschermen en beheren ondergrond is daarvan onlosmakelijk onderdeel
- De bodem is onmisbare productiefactor voedselvoorziening en borgt biodiversiteit
- ...

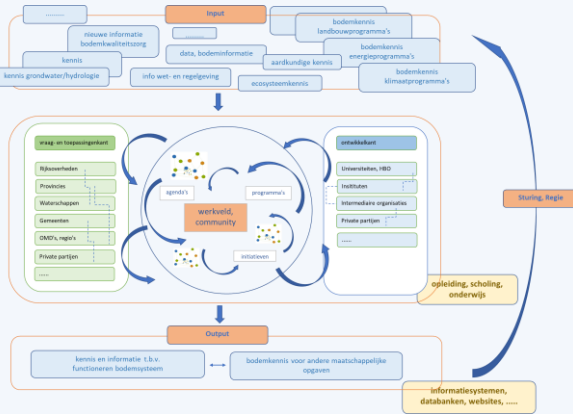

Opgehaalde wensen (samengevat)

- **Herkenbaarheid en continuïteit**
  - Gebruik bestaande structuren
  - Speel in op regionale verschillen
  - Langdurige organisatie en financiering
- **Vraagarticulatie**
  - Balans tussen regionaal-nationaal & sectoraal-integraal
  - Afstemming met andere domeinen
  - Breed gedragen kennisagenda's
- **Versterking kennisontwikkeling**
  - Afstemming & samenwerking in de kennisketen (gouden driehoek)
  - Afstemming andere programma's
- **Eigentijds en appellerend**
  - Aansluiting bij opleidingen
  - Experimenteer met nieuwe manieren van werken
  - Digitale transitie

Conclusies

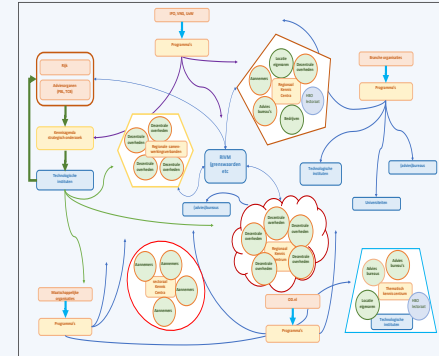
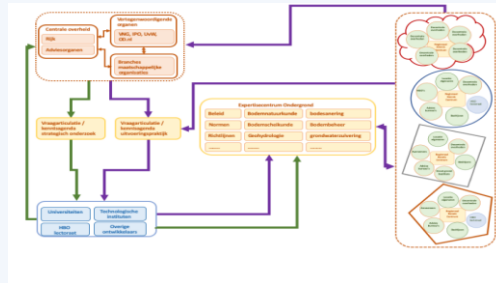
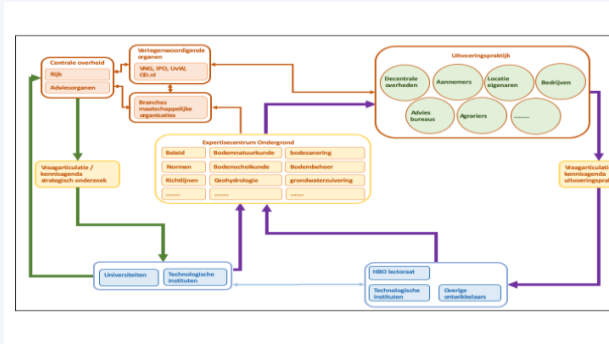

- Focus:** Om een bijdrage aan te kunnen leveren aan de maatschappelijke opgaven moet de kennisinfrastructuur bodem en ondergrond focussen op kennis en informatie over de bodem, grondwater en ondergrond
- Integreer:** Combineer bodemkennis van IenW, LNV en EZK
- Formuleer:** Maak bodemkennis toegankelijk voor andere vakgebieden
- Combineer:** Verbreding is het verbinden van deskundigen en vakgebieden
- Balanseer:** Zoek de goede balans tussen centraal versus regionaal

3 denkmodellen

Modellen

- “Kracht uit centrale sturing”:- Centrale coördinatie ontwikkeling en borging kennis
- “Versterken door delen”:- Gedeeld eigenaarschap ontwikkeling en borging kennis
- “Afstemming vanuit de vraag”:- Lokale vraag vindt altijd een antwoord

Toetsing modellen

Vanuit wensen gebruikers en ontwikkelaars van kennis

Vanuit bestaande structuren en middelen

Vanuit bredere benadering (buitenwereld)

Beoordelingscriteria	Model 1	Model 2	Model 3	Opmerkingen
op basis van wensen				
herkenbaarheid en continuïteit	++	+	-	<ul style="list-style-type: none"> - herkenbaarheid en continuïteit m.b.t. de huidige situatie en de kennisinfrastructuur in de toekomst - herkenbaarheid en continuïteit van de toekomstige kennisinfrastructuur ondergrond in een integraal speelveld
goede vraagarticulatie (vanuit de praktijk)	+	++	++	<ul style="list-style-type: none"> - de mate waarin kennisvragen vanuit de praktijk worden beantwoord - de mate waarin ontwikkelde kennis voor de praktijk toegankelijk is
versterkend voor de (strategische) kennisontwikkeling	++	++	--	<ul style="list-style-type: none"> - het ontwikkelen van (fundamentele) niet direct toepasbare kennis - kennis noodzakelijk voor strategie en visie ontwikkeling
eigentijds en appellerend	-	+	+	<ul style="list-style-type: none"> - een systeem dat aansluit bij de werkwijze van professionals in de toekomst - een systeem dat aansluit bij de integrale benadering van de leefomgeving
overige beoordelingscriteria				
op basis van huidige structuren/inpasbaarheid	++	+	-	<ul style="list-style-type: none"> - model sluit redelijk goed aan bij huidige praktijk - meer afstemming tussen kennisontwikkelaars gewenst
op basis van behoeften buitenwereld	+	++	-	<ul style="list-style-type: none"> - model 3 onduidelijk voor andere actoren/netwerken - goede aansluiting met regionale initiatieven
Beoordeling: - negatief + positief ++ erg positief				

Uitkomst = voorkeursrichting “versterken door delen”

Kenmerken

- Afstemming strategische en uitvoeringsgerichte kennisontwikkeling
- Landelijk “expertise –punt(en)” en regionale kennishubs/schakelpunten
- Afstemming en samenwerking universiteiten, instituten en HBO
- Borging kennisontwikkeling, vraagarticulatie en beschikbaarheid

Denklijnen

- Landelijk “expertise punt’
- Regionaal “expertise –punten”

Aandachtspunten en aanbevelingen (voor de discussie)

- Maak koppeling met bestaande/nieuwe programma's en expertisecentra op gebied van bv. klimaat, energie en landbouw;
- Decentraal wat kan, centraal wat moet
- Bestuurlijk commitment (en financiering) is onontbeerlijk

- Aandacht voor relatie tussen kennis- en informatie-infrastructuur
- Eigentijds (richt je op toekomstige generaties)
- Publiek-privaat (zoek samenwerkingsmodellen)
- Aandacht en koppeling Onderwijs
- Internationale ontwikkelingen: anticipeer en benut